

MESTOHUDBY.CZ

1. Ostravský Šarlatán jako dluh brněnské operní scény

09.11.2024 mestohudby.cz

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadlo (3); Bajús; divadla; Jakub; Jakuba; Juraj; Klecker; Kleckera; moravskoslezské; Národní; Ostrava; Ostravskou

Po vytažení opery opony se divákům zjevila jednoduchá, avšak funkční scéna Jakuba Kopeckého. Využívala téměř jednolitě zástěny, jež lemovala prostor

pódia a k dokreslení určitých míst využívala různě barevných nasvícení. Hrací prostor byl ze tří stran ohraničený vyvýšenou plochou, ke které stoupalo několik schodků. Daná místa byla dokreslena pomocí lamp nebo například malého mlýnu, který byl zavěšen ve vrchní části scény. I s rekvizitami bylo zacházeno střídavě. Jedním z výraznějších prvků scénografie byl "kočár" se kterým doktor Pustrpalk a jeho družina putovali mezi různými městy. Režie Ondřeje Havelky dokázala skromně koncipovanou scénu využít efektivně. Jako velice funkční se ukázalo plátno, které bylo nataženo na ploché konstrukci s obrysy domu a které bylo využité ke stínohře, s jejíž pomocí byly zobrazeny například brutální zákroky doktora (mlácení nemocných palicí do hlavy, zatloukání hřebu do hrudi). Ondřej Havelka se nebál využít humoru, kterým je libreto opery protkané. S jistou dávkou stylizace a přehrávání, které ovšem zůstaly ve snesitelné míře, se na pódiu odehrálo několik vtipných scén. Jako jeden příklad za všechny jmenujme pokus Amaranty vměstnat se do kočáru i se svojí obrovskou sukni, která byla vespod lemována obří obručí. Jediné, co lze režii vytknout, byly krátké projekce mezi jednotlivými scénami / dějstvími. Na plátno, které se spustilo, aby mohly proběhnout krátké představy byly promítány například mluvící obličej nebo požár. Tento prvek působil poněkud lacině. Kromě této drobnosti režie zacházela s operou velmi zdařile. Drobný, ale funkční detail byly také některé pohyby herců (například posazení Amaranty do koše s kopřivami), které byly plně synchronizovány s rytmem hudby.

Kostýmy Kateřiny Štefkové lze označit za tradiční. Mužská část sboru byla oděna do kostýmů, které vycházely z estetiky oblékání osmnáctého století: třírohý klobouk, kalhoty po kolena doplněné o punčochy, a kabát. Takto byla oblečena i postava doktora Pustrpalka, jenž byla ovšem zvýrazněna užitím červené barvy, oproti černobílé u ostatních. Naopak ženská část sboru měla šaty, které by byly k vidění u vesnických žen ze stejné doby. Zvýrazněna byla doktorova družina, v níž mnohé z kostýmů vycházely z postav commedie dell'arte. Lehce kýčovitě, přesto komicky působili dva herci, kteří měli nasazené koňské hlavy a představovali "pohon" Pustrpalkova kočáru.

Hudební výkony instrumentálního ansámblu pod vedením **Jakuba Kleckera** byly velice zdařilé. Orchester byl sehraný, hrál intonačně čistě a dynamická hloubka projevu byla chválná. K jedinému výraznějšímu zaváhání došlo u jednoho z žesťů v samém závěru opery, kdy se hráči nepodařilo nasadit přesně. Intonace celého orchestru byla převážně křišťálově čistá. Dirigentovi se navíc výtečně dařilo vytahovat krátké sólové vstupy jednotlivých nástrojů, čímž zvýrazňoval okouzující Haasovy melodie. Taktéž sbor pod vedením Jurije Galatenka byl připravený velmi dobře. Ačkoliv došlo během představení k pár krátkým rozhozením mezi sborem a orchestrem, během krátké chvíle se to vždy napravilo. Naprosto famózně vyzněl mužský unisono sbor v druhém obraze prvního jednání.

Velice zdařilé byly také výkony sólistů. Nejvíce prostoru dostal Pavol Kubáň v ústřední roli doktora Pustrpalka. Jeho zpěv byl čistý, pohotově reagoval na dirigenta a nebál se zajít mnohdy až do extrémní expresivity, která napomohla vyznění humorného libreta. Podobně povedený byl i zpěv Soni Godarské v roli Amaranty, která se sice v samém začátku lehce ztrácela ve zvuku orchestru, později se ale tento neduh vytratil. I představitelé drobnějších rolí podali výborné výkony. Z těchto postav nejvíce zazářili Václav Čížek (Bakalář), Petr Urbánek (Krotitel hadů), Pavel Divín (Král) a Martin Gurbaľ v roli tajemného mnicha Jochima, jehož mohutný hlas rozezněl celé **divadlo**. Herci se museli často potýkat s velmi rychlým textem, což ovšem zvládli bez problému a ve většině případů jim bylo dobře rozumět.

Ostravskou inscenaci je potřeba pochválit z několika důvodů. První: hudební nastudování bylo na velmi vysoké úrovni, a přestože se pár chyb vloudilo, orchestr i zpěváci to dohnali nasazením, které do hry a zpěvu vkládali. Druhý: režie lehce "ve stylu frašky" k Haasově opeře ladila. Je však ostuda, že tuto vyloženě brněnskou operu musela na prkna Mahenova **divadla** dovézt **Ostrava**, za což připadá nejvýraznější pochvala festivalové dramaturgii. Alespoň takto si mohli Brněňští užít operní skvost, kterému by se v budoucnu měla věnovat určitě větší pozornost nejen v Janáčkově městě.

Pavel Haas: Šarlatán

Národní divadlo moravskoslezskédirigent a hudební nastudování: **Jakub Klecker**

režie: Ondřej Havelka

scéna: Jakub Kopecký

kostýmy: Kateřina Štefková

pohybová spolupráce: Jana Hanušová

sbormistr: Jurij Galatenko

dramaturgie: **Juraj Bajús**

osoby a obsazení:

Doktor Pustrpalk, kočovný lékař: Pavol Kubáň

Rozina, jeho žena: Eva Dřízgová-Jirušová

Bakalář: Václav Čížek
Kyška, kuchař: Vít Šantora
Pavučina: Josef Škarka
Zavináč: Vincenc Ignác Novotný
Ohnižer: Juraj Nociar
Silák: Michael Kubečka
Krotitel hadů: Petr Urbánek
První sluha / První student: Jonáš Slovák
Druhý sluha / Jochimův pacholek: Tomasz Suchanek
Druhý student: Tomáš Krpec
Třetí student: Ihor Maryshkin
Amaranta, krasavice: Soňa Godarská
Jochimus, mnich: Martin Gurbaľ
Hostinský / Šereda, kočovný ranhojič: Václav Morys
Kráľ: Pavel Divín
Mistři ve skoku: Ondřej Friedrich, Adam Holub
Tanečníci: Adina Mlčáková, Petra Sejkorová, Julie Svitičová, Petr Hýl, Stephen McIntos
pátek 8. 11. v 19 hodin, Mahenovo **Divadlo**
Foto Marek Olbrzymek

[« zpět na začátek](#)

Ostravský Šarlatán jako dluh brněnské operní scény

9. listopad 2024, 18:00

[Klasická hudba v Brně](#) [Vokální Opera v Brně](#)

Autor

- [Petr Mečkovský](#)

Téměř po devadesáti letech od svého vzniku se do Brna vrátila jediná opera Pavla Haase (1899–1944) *Šarlatán*. Inscenování této humorné opery se ujalo Národní divadlo moravskoslezské v režii Ondřeje Havelky a hudebním nastudování Jakuba Kleckera. Několik týdnů po premiéře inscenace v Ostravě se v pátek 8. listopadu v Mahenově divadle, kde měl *Šarlatán* v roce 1938 svoji světovou premiéru, nabídnul novinku ve svém devátém ročníku Festival Janáček Brno 2024.

Po vytažení opery opony se divákům zjevila jednoduchá, avšak funkční scéna **Jakuba Kopeckého**. Využívala téměř jednoduše zástěny, jež lemovala prostor pódia a k dokreslení určitých míst využívala různě barevných nasvícení. Hrací prostor byl ze tří stran ohraničený vyvýšenou plochou, ke které stoupalo několik schodků. Daná místa byla dokreslena pomocí lamp nebo například malého mlýnu, který byl zavěšen ve vrchní části scény. I s rekvizitami bylo zacházeno střídavě. Jedním z výraznějších prvků scénografie byl „kočár“ se kterým doktor Pustrpalk a jeho družina putovali mezi různými městy. Režie Ondřeje Havelky dokázala skromně koncipovanou scénu využít efektivně. Jako velice funkční se ukázalo plátno, které bylo nataženo na ploché konstrukci s obrysy domu a které bylo využité ke stínohře, s jejíž pomocí byly zobrazeny například brutální zákroky doktora (mlácení nemocných palicí do hlavy, zatlukání hřebu do hrudi). Ondřej Havelka se nebál využít humoru, kterým je libreto opery protkané. S jistou dávkou stylizace a přehrávání, které ovšem zůstaly ve snesitelné míře, se na pódium odehrálo několik vtipných scén. Jako jeden příklad za všechny jmenujme pokus Amaranty vměstnat se do kočáru i se svojí obrovskou sukni, která byla vespod lemována obří obručí. Jediné, co lze režii vytknout, byly krátké projekce mezi jednotlivými scénami / dějstvími. Na plátno, které se spustilo, aby mohly proběhnout krátké představy byly promítány například mluvící obličej nebo požár. Tento prvek působil poněkud lacině. Kromě této drobnosti režie zacházela s operou velmi zdařile. Drobný,

ale funkční detail byly také některé pohyby herců (například posazení Amaranty do koše s kopřivami), které byly plně synchronizovány s rytmem hudby.

Kostýmy **Kateřiny Štefkové** lze označit za tradiční. Mužská část sboru byla oděna do kostýmů, které vycházely z estetiky oblékání osmnáctého století: třírohý klobouk, kalhoty po kolena doplněné o punčochy, a kabát. Takto byla oblečena i postava doktora Pustrpalka, jenž byla ovšem zvýrazněna užitím červené barvy, oproti černobílé u ostatních. Naopak ženská část sboru měla šaty, které by byly k vidění u vesnických žen ze stejné doby. Zvýrazněna byla doktorova družina, v níž mnohé z kostýmů vycházely z postav commedie dell'arte. Lehce kýčovitě, přesto komicky působili dva herci, kteří měli nasazené koňské hlavy a představovali „pohon“ Pustrpalkova kočáru.

Hudební výkony instrumentálního ansámblu pod vedením Jakuba Kleckera byly velice zdařilé. Orchester byl sehraný, hrál intonačně čistě a dynamická hloubka projevu byla chvályhodná. K jedinému výraznějšímu zaváhání došlo u jednoho z žesťů v samém závěru opery, kdy se hráči nepodařilo nasadit přesně. Intonace celého orchestru byla převážně křišťálově čistá. Dirigentovi se navíc výtečně dařilo vytahovat krátké sólové vstupy jednotlivých nástrojů, čímž zvýrazňoval okouzující Haasovy melodie. Taktéž sbor pod vedením **Jurije Galatenka** byl připravený velmi dobře. Ačkoliv došlo během představení k pár krátkým rozhozením mezi sborem a orchestrem, během krátké chvíle se to vždy napravilo. Naprosto famózně vyzněl mužský unisono sbor v druhém obrazu prvního jednání.

Velice zdařilé byly také výkony sólistů. Nejvíce prostoru dostal **Pavol Kubáň** v ústřední roli doktora Pustrpalka. Jeho zpěv byl čistý, pohotově reagoval na dirigenta a nebál se zajít mnohdy až do extrémní expresivity, která napomohla vyznění humorného libreta. Podobně povedený byl i zpěv **Soni Godarské** v roli Amaranty, která se sice v samém začátku lehce ztrácela ve zvuku orchestru, později se ale tento neduh vytratil. I představitelé drobnějších rolí podali výborné výkony. Z těchto postav nejvíce zazářili **Václav Čížek** (Bakalář), **Petr Urbánek** (Krotitel hadů), **Pavel Divín** (Král) a **Martin Gurbal** v roli tajemného mnicha Jochima, jehož mohutný hlas rozezněl celé divadlo. Herci se museli často potýkat s velmi rychlým textem, což ovšem zvládli bez problému a ve většině případů jim bylo dobře rozumět.

Ostravskou inscenaci je potřeba pochválit z několika důvodů. První: hudební nastudování bylo na velmi vysoké úrovni, a přestože se pár chyb vloudilo, orchestr i zpěváci to dohnali nasazením, které do hry a zpěvu vkládali. Druhý: režie lehce „ve stylu frašky“ k Haasově opeře ladila. Je však ostuda, že tuto vyloženě brněnskou operu musela na prkna Mahenova divadla dovézt Ostrava, za což připadá nejvýraznější pochvala festivalové dramaturgii. Alespoň takto si mohli Brněnští užít operní skvost, kterému by se v budoucnu měla věnovat určitě větší pozornost nejen v Janáčkově městě.

Pavel Haas: Šarlatán

Národní divadlo moravskoslezské

dirigent a hudební nastudování: Jakub Klecker

režie: Ondřej Havelka

scéna: Jakub Kopecký

kostýmy: Kateřina Štefková

pohybová spolupráce: Jana Hanušová

sbormistr: Jurij Galatenko

dramaturgie: Juraj Bajús

osoby a obsazení:

Doktor Pustrpalk, kočovní lékař: Pavol Kubáň

Rozina, jeho žena: Eva Dřízgová-Jirušová

Bakalář: Václav Čížek

Kyška, kuchař: Vít Šantora

Pavučina: Josef Škarka

Zavináč: Vincenc Ignác Novotný

Ohnižer: Juraj Nociar

Silák: Michael Kubečka

Krotitel hadů: Petr Urbánek

První sluha / První student: Jonáš Slovák

Druhý sluha / Jochimův pacholek: Tomasz Suchanek

Druhý student: Tomáš Krpec

Třetí student: Ihor Maryshkin

Amaranta, krasavice: Soňa Godarská

Jochimus, mnich: Martin Gurbaľ

Hostinský / Šereda, kočovní ranhojič: Václav Morys

Král: Pavel Divín

Mistři ve skoku: Ondřej Friedrich, Adam Holub

Tanečníci: Adina Mlčáková, Petra Sejkorová, Julie Svitičová, Petr Hýl, Stephen McIntos

pátek 8. 11. v 19 hodin, Mahenovo Divadlo

Foto Marek Olbrzymek